

خوبی در حال رشد و رونق می‌باشد. برهمن اساس، طبیعی است که مشکلاتی پیش روی این نظام وجود داشته باشد که از جمله این مشکلات، می‌توان به برخی حرکات و اقدامات مجزای بانک‌ها و وجود یک دستگاه مجزا برای هر بانک در این خصوص اشاره کرد.

مشکل دیگری که می‌توان ذکر کرد وجود برخی مسایل در سرویس‌های مخابراتی است که گاهاً بروز می‌کند. از آنجا که بخش وسیعی از خدمات بانکداری الکترونیک از طریق سرویس‌های مخابراتی صورت می‌گیرد، بروز مشکل مذکور در کار بانکداری الکترونیک اختلال ایجاد خواهد کرد.

البته در حال حاضر، سرویس جدیدی به نام MPLS توسط مخابرات راه‌اندازی شده است که از مزیت‌های بسیار زیادی برخوردار است.

قابل ذکر است که اولین مؤسسه‌ای که اقدام به عضویت و استفاده از این سرویس نمود، مؤسسه مالی و اعتباری مهر بوده است. MPLS یک نوع خط ارتباطی است که در آن، اطلاعات به صورت رنگ و دایره‌ای حرکت می‌کنند، به این صورت که اگر در جایی از مسیر انتقال اطلاعات اختلالی ایجاد شود، این سیستم اطلاعات را از مسیر دیگری

معمولاً براساس تعداد مشتری می‌باشد که سازمان یا مؤسسه مورد نظر با آنها برای ارائه خدمات در تماس است. یعنی افرادی که به یک بانک مراجعه می‌کنند، چقدر متقاضی سرویس‌های داخلی و همین‌طور سرویس‌های خارج از کشور هستند. طبق تجربه‌ای که تاکنون به دست آمده، تقریباً تمامی افراد یک جامعه نیازمند سرویس‌های داخلی بانک‌ها هستند، ولی تعداد محدودی از افراد، متقاضی سرویس‌های خارجی بانکی می‌باشند. در نتیجه برخی بانک‌ها و مؤسسات مالی از جمله مؤسسه مالی و اعتباری مهر، سرویس‌های خارجی اندکی را ارائه می‌دهند. نکته دوم، پاسخ به این سوال است که توجه یک بانک یا مؤسسه بیشتر به روابط داخلی است یا خارجی؟ این امر تعیین‌کننده اولویت برنامه‌ریزی و طراحی سیستم است، به عنوان مثال، اساس مؤسسه مهر به خاطر اهمیت مشتریان داخلی بر روابط داخلی بوده است، نه براساس روابط خارجی.

تعمیرات: چه چالش‌هایی را در مسیر تحقق تجهیز نظام بانکی به سیستم‌های مدرن و جدید اطلاعاتی می‌بینید؟
نظام IT نظام جدیدی است که با سرعت

بحران جهانی در تقابل بحران داخلی

از جنس تورم، از جنس رکود

بحران جهانی - ولو با تأخیر - اقتصاد ایران را متأثر نموده و وقایع اخیر نیز دامنه رکود را گسترش داده است.

یک سال پس از ورشکستگی بانک آمریکایی "لیمن برادرز" و به اوج رسیدن جدی‌ترین بحران اقتصادی ۶۰ سال اخیر، پس لرزه‌های آن به خیابان‌های ایران نیز رسید و علیرغم سخنان مقامات کشورمان، اقتصاد ایران را تحت تأثیر قرار داد. در آغاز، بازارهای کشور به سبب وجود پیوند و ارتباط اندک با اقتصاد و بازارهای جهان، تا حدی از تلاطم‌های بحران اقتصادی مصون بودند، اما با گذشت زمان اقتصاد ایران که در حدود نیم درصد از سهم محصول ناخالص جهان را (معادل ۳۷۵ میلیارد دلار در سال ۲۰۰۹) دارا می‌باشد، نه تنها تأثیری بر اقتصاد جهانی نداشت، بلکه به سرعت و به دلیل وابستگی شدید نفتی از معادلات جهانی تأثیر پذیرفت. بنا به گزارش‌های اتاق‌های بازرگانی سراسر کشور تا پایان سال گذشته ۳۰۰ هزار نفر در سه ماه پایانی سال ۸۷ بیکار شده‌اند. همچنین چندی پیش، شمس‌الدین حسینی، وزیر اقتصاد، اظهار کرد که در سال گذشته

اوج نگرانی‌های اقتصادی از جنس تورم بود و امسال از جنس رکود. از سوی دیگر، احمد پورفلاح، عضو هیأت نمایندگان اتاق بازرگانی تهران، اعلام کرد که اکثر واحدهای تولیدی و صنعتی بزرگ کشور با کمتر از ۳۰ درصد ظرفیت اسمی خود مشغول به کار هستند. دکتر محمد نهاوندیان، رییس اتاق بازرگانی ایران، از تعطیلی ۵۰ درصد از واحدهای صنعتی در برخی مناطق کشور خبر داد. اینها همه گویای شواهدی از وجود بحران در کشور هستند.

در حال حاضر، جهان با گسترده‌ترین بحران بعد از جنگ جهانی دوم روبه‌رو است و تقریباً همه کشورهای جهان فارغ از این که در ایجاد آن نقشی داشته یا نداشته‌اند، با عواقب ناشی از آن دست به گریبانند. بحران اقتصاد جهانی در یکسال اخیر موجب کاهش درآمدهای نفتی و موازنه بازرگانی ایران شده و قیمت نفت صادراتی ایران که طی سال‌های ۸۷-۸۴ به شدت

انتقال داده و به مقصد مورد نظر می‌رساند، اما در سرویس‌های قدیمی ارتباطی، در صورت بروز قطعی در مسیر، انتقال اطلاعات مختل می‌شد.

به هرحال بحث تکنولوژی‌های اطلاعاتی مدرن از موهبت‌های بزرگی محسوب می‌شوند که امیدواریم بتوان با تجهیز بازارهای مختلف جهت تنوع‌بخشی به روش‌های سنتی و حرکت به سمت تکنیک‌های جدید و به‌روز دنیا از ظرفیت‌های فوق‌العاده آن استفاده کرد.

تعمیرات: متشکریم. ■

افزایش یافته بود، از نیمه دوم سال ۸۷ شروع به کاهش کرد. بهای نفت از ۱۳۳ دلار در تیر ۸۷ به ۳۳ دلار در دی ماه همان سال رسید که این امر بر سیاست مالی دولت تأثیر مستقیم گذاشت که اولین نمونه بارز آن، تعیین قیمت ۳۷/۵ دلاری نفت در بودجه سال ۸۸ است. این قیمت که به سبب نااطمینانی دولت و مجلس نسبت به آینده تعیین شده است، دست و پای دولت را در هزینه‌های جاری و عمرانی می‌بندد و دولت را مجبور به صرفه‌جویی در مخارج و سیاست‌های انقباضی می‌کند. از سوی دیگر و در حالی که در برخی کشورها نرخ تورم کاهش یافته و حتی منفی شده است، صادرکننده ایرانی در سال ۸۷ هنوز با نرخ تورم ۲۲ درصدی روبه‌رو بوده و از این رو قیمت تمام شده کالای خود را افزایش می‌دهد و همین امر منجر به کاهش توان رقابتی صادرکننده در سطح جهان می‌شود. به علاوه، صادرات ایران در خطر و تهدید بزرگی قرار گرفته است، به نحوی که اثر آن می‌تواند ضربه بزرگی را به اقتصاد و اشتغال کشور وارد کند. طبق تازه‌ترین آمار گمرک ایران، صادرات غیرنفتی کشور با احتساب میعانات گازی در نیمه اول امسال، علیرغم افزایش ۲۵/۲۱ درصدی در وزن، با ۱۵/۲۵ درصد کاهش ارزش نسبت به مدت مشابه سال قبل، به ارزش ۱۱ میلیارد و ۳۷۵ میلیون و ۵۹۰ هزار دلار رسید.

پارانه الکترونیک

نگاه آقای حمید دوست‌محمدیان،
مدرس دانشگاه

برای آن که بتوانیم طرح هدفمند کردن پارانه‌ها را موفق‌تر و بهتر انجام دهیم، نیازمند یکسری راهکار هستیم. یکی از

این راهکارها این است که ابتدا علوم مختلف را با هم تلفیق کنیم و بعد، از این علوم به صورت علوم هیبریدی استفاده کنیم. به این صورت که ابتدا موضوعی را تحت عنوان بررسی مدل‌های فناوری اطلاعات و کاربردهای آن در رشد اقتصادی مطرح کرده، آنگاه نسبت به شناسایی و ارایه مدل مناسب برای ایران مبادرت ورزیم. با این روش می‌توان زیرساخت‌های فناوری اطلاعات را در ایران به نحوه کارآمدی توسعه داد. موردی که در اینجا می‌توان به آن اشاره کرد این است که در حال حاضر هر فرد مجموعه‌ای از کارت‌های مختلف از جمله کارت شناسایی، اعتباری و گواهی‌نامه را همواره همراه خود دارد، در حالی که می‌توان با توسعه بحث فناوری اطلاعات تمام این کارت‌ها را تنها به یک کارت تبدیل کرد که در این کارت، تمامی مشخصات فرد در همه زمینه‌ها موجود باشد. یکی از نتایج این اقدام، امکان تفکیک و بررسی بهتر دهک‌های اقتصادی جامعه می‌باشد. البته این بررسی به یک بانک اطلاعاتی قوی نیاز خواهد داشت که این بانک اطلاعاتی در بستر دولت الکترونیک از روی اطلاعات درون کارت‌های افراد، طبقات دهک‌ها را شناسایی می‌کند و اقداماتی از قبیل دریافت مالیات از دهک‌های قوی و پرداخت یارانه به دهک‌های ضعیف را برنامه‌ریزی خواهد کرد.

به طور کلی بحث‌های مربوط به مدل‌سازی، آمان، اقتصاد، دولت الکترونیک، تجارت الکترونیک، بانک‌داری الکترونیک و همینطور کارت شناسایی الکترونیک، جزو موارد اساسی در حوزه IT می‌باشند که همواره بایستی نسبت به توسعه آنها توجه ویژه داشت. تاکنون اقدامات خوبی در جهت گسترش بحث‌های مذکور در جامعه صورت گرفته و تقریباً بستر ذهنی سیستم الکترونیک بین مردم ایجاد شده است. ما در سال‌های اخیر پیشرفت‌های زیادی در بحث IT در کشور داشتیم که دولت می‌تواند از این بستر مناسب، جهت دستیابی هرچه بهتر به اهداف تعیین شده برای آینده کشور استفاده نماید.

گزینه‌های سیاستی

دولت‌های مختلف با توجه به شرایط اقتصادی کشورشان برای مقابله با رکود، بیکاری و مشکل مسکن، بسته‌های سیاستی خاصی را در نظر گرفته‌اند. اکنون به نظر می‌رسد بازار مسکن که از اولین طعمه‌های بحران اقتصادی در جهان به شمار می‌رفت، زودتر از سایر بازارها

در حال خروج از بحران است و دولت‌ها در سراسر جهان مشغول فراهم کردن تسهیلات لازم برای خرید مسکن هستند. طبق تازه‌ترین ارزیابی‌های بین‌المللی، در برخی از کشورها قیمت مسکن اندکی افزایش یافته است. در داخل کشور نیز پرهیز دولت از تعیین دستوری نرخ سود تسهیلات بانکی و اتخاذ رویکرد لازم برای تجهیز منابع

بیشتر به منظور ارایه تسهیلات به بخش غیردولتی می‌تواند به رونق بازار مسکن کمک کند.

همچنین، پرهیز مسؤلان از اظهار نظر‌ها و سیاست‌گذاری‌هایی که محیط کسب و کار را نامناسب‌تر و دامنه رکود را گسترده‌تر می‌سازد، می‌تواند به وضعیت فعلی کشور کمک قابل توجه‌ای کند. گفتنی است که شاخص سهولت کسب و کار ایران برای سال ۲۰۰۹ به رتبه ۱۴۲ در جهان رسیده است که زمینه مناسبی را برای رونق گرفتن تولید فراهم نمی‌کند.

همچنین عواملی نظیر تشویق تولیدکنندگان به صادرات و کاهش قیمت تمام شده محصولات خود، تعیین نرخ مناسب ارز در جهت توسعه صادرات و حفظ رقابت تولید داخلی که در کشور رواج دارد، به حفظ تراز تجاری کشور کمک خواهد کرد.

عدم واگذاری اجرای طرح‌های عمرانی به سازمان‌ها، شرکت‌ها و مؤسسات دولتی و شبه‌دولتی، پرداخت سریع بدهی شرکت‌های دولتی به بخش خصوصی، افزایش میزان تسهیلات از حساب ذخیره ارزی و افزایش دوره بازپرداخت آن به منظور تأمین سرمایه در گردش واحدهای تولیدی از دیگر راهکارهای مناسب برای برون‌رفت از شرایط فعلی اقتصاد کشور به شمار می‌رود.

امید است با برنامه‌ریزی مناسب، بحران جهانی ما را از اهداف بلندمدت کشور شامل رشد اقتصادی پایدار، افزایش بهره‌وری، ارتقای شاخص‌های توسعه انسانی و کاهش بیکاری دور نسازد. ■

از سوی دیگر با آغاز بحران مالی در سطح جهان و درگیری کشورها با مشکلات پیش روی خود، تمایل خارجی‌ان برای سرمایه‌گذاری در ایران کاهش یافته است. بنابر گزارش اخیر سازمان همکاری‌های اقتصادی و توسعه (OECD)، ایران با ریسک‌پذیری شش درجه‌ای فقط جایگاهی را بهتر از عراق و گینه بیسائو(که

بدترین و وخیم‌ترین کشورها برای توسعه اقتصادی و جذب سرمایه‌گذاری خارجی محسوب می‌شوند) به دست آورده است. این شاخص در سال ۲۰۰۱ برای ایران در حد چهار بود. افزایش نگران‌کننده آن و رسیدن به حد شش، امید به جذب سرمایه‌های خارجی را در کشور بیش از پیش کمرنگ می‌کند.

علاوه بر این، اگرچه بحران مالی جهان بازار سرمایه کشور را به دلیل عدم ارتباطات بین‌المللی، عدم حضور سرمایه‌گذاران خارجی و نبود شرکت‌های ایرانی در بورس‌های جهان به طور مستقیم متأثر نکرده، اما اثر روانی و غیرمستقیم خود را بر آن به جای گذاشت. علت اصلی سقوط شاخص بورس تهران در ماه‌های اخیر، نگرانی سهامداران از آثار بحران جهانی و افزایش عرضه سهام توسط آنان بوده است. همچنین کاهش سودآوری شرکت‌های بورسی صادرکننده موادخام به دنیا از جمله شرکت‌های پتروشیمی و معدنی و نیز شرکت‌های قیمت‌پذیر مثل تولیدکنندگان مس و فولاد - که قیمت محصولاتشان بر اساس قیمت‌های جهانی تعیین می‌شود - سهم به‌سزایی در کاهش شاخص بازار ثانویه سرمایه ایران داشتند. بر اساس فهرستی که به طور مشترک توسط وزارت اقتصاد و دارایی و سازمان بورس و اوراق بهادار به شورای پول و اعتبار ارایه شده است، ۲۱۳ شرکت بزرگ کشور دچار بحران هستند که از این میان ۷۰ شرکت از بورس اخراج شده‌اند، ۵۰ شرکت در معرض زیان دهی قابل توجه و آماده اخراج به تابلوهای پایین‌تر و ۹۳ شرکت نیز متعلق به دولت هستند که زیان عملیاتشان در بودجه گنجانده شده است.

واقعیت این است که با نادیده انگاشتن مشکلات و پاک کردن صورت‌مسایل، دردی از دردهای کشور حل نخواهد شد.